

SXEDIO.G96

18.10.1959: ΤΟ ΤΟΥΡΚΙΚΟ ΠΛΟΙΑΡΙΟ ΝΤΕΝΙΖ ή ΕΛΜΑΣ ΜΕΤΑΦΕΡΕΙ ΟΠΛΑ ΜΥΣΤΙΚΑ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ ΓΙΑ ΕΝΙΣΧΥΣΗ ΤΗΣ ΤΜΤ. ΤΑ ΜΕΛΗ ΤΟΥ ΠΛΗΡΩΜΑΤΟΣ ΤΟΥ ΣΥΛΛΑΜΒΑΝΟΝΤΑΙ ΚΑΙ ΑΦΟΥ ΚΑΤΑΔΙΚΑΖΟΝΤΑΙ ΑΠΕΛΑΥΝΟΝΤΑΙ ΑΠΟ ΤΟΝ ΚΥΒΕΡΝΗΤΗ ΣΕΡ ΧΙΟΥ ΦΟΥΤ ΣΤΗΝ ΤΟΥΡΚΙΑ

Ενώ συνεχίζονταν οι προσπάθειες για καταρτισμό του νέου κράτους και ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας, η τουρκική παράνομη οργάνωση ΤΜΤ, με τη βοήθεια της Τουρκίας, συνέχιζε τις προσπάθειες εξοπλισμού της, προσβλέποντας σε μια νέα αναμέτρηση πολύ χειρότερη από τις διακοινοτικές συγκρούσεις του **1958**, στη διάρκεια του αγώνα της ΕΟΚΑ, αλλά και σε ολοκλήρωση της διχοτόμησης της Κύπρου.

Οι στόχοι της Τουρκίας για την Κύπρο ουσιαστικά δεν σταμάτησαν ποτέ, αλλά προχωρούσαν βαθύτερα. Το **1955** στην τριμερή του Λονδίνου της δόθηκε ως δώρο από τους Αγγλους, ύστερα από **80** χρόνια, το δικαίωμα να αναμιγνύεται στις υποθέσεις της Κύπρου, ενώ με τις συμφωνίες της Ζυρίχης-Λονδίνου είχε εξασφαλίσει ένα μεγαλύτερο δικαίωμα: Να ευρίσκεται "εντός των πυλών", να διατηρεί στρατό στην Κύπρο (ΤΟΥΡΔΥΚ) και να είναι μια από τις εγγυήτριες δυνάμεις της νέας Δημοκρατίας.

Με τη στρατιωτική παρουσία της στην Κύπρο η Τουρκία εγγυόταν, όπως ισχυρίζονταν πάντα διάφοροι Τούρκοι επίσημοι, την ασφάλεια των τουρκοκυπρίων και παράλληλα προστάτευε το μαλακό της υπογάστριο.

Ετσι, μετά την υπογραφή των συμφωνιών Ζυρίχης και Λονδίνου, ενώ από τη μια συνομιλούσε με τους Έλληνες και τους Αγγλους για την ανακήρυξη της Κυπριακής Δημοκρατίας, από την άλλη συνέχιζε να ενισχύει την ΤΜΤ που ίδρυσε στην Κύπρο για το επόμενο της βήμα, που ήταν, σύμφωνα με τα έγγραφα που βρέθηκαν αργότερα, η δημιουργία αυτόνομης περιοχής για την τουρκοκυπριακή κοινότητα διχοτομώντας την

Κύπρο.

Στις **18** Οκτωβρίου **1959**, οκτώ μήνες από την υπογραφή των συμφωνιών Ζυρίχης-Λονδίνου και δέκα μήνες πριν από την ανακήρυξη επίσημα της Δημοκρατίας, κι ενώ την εξουσία ουσιαστικά διατηρούσαν οι Άγγλοι, στη διάρκεια της μεταβατικής αυτής περιόδου, καθώς το βρετανικό ναρκαλιευτικό "Μπούρμαστον" έπλεε στα ανοικτά του Ακρωτηρίου Πλακωτή, στην περιοχή Αμμοχώστου, εντόπισε ένα καΐκι.

Οι άγγλοι το πλησίασαν αλλά ο καπετάνιος του έκαμε αρχικά προσπάθεια να διαφύγει. Το καταδίωξαν και σαν το προσήγγισαν διαπίστωσαν ότι επρόκειτο για το μικρό τουρκικό σκάφος Ντενίζ ή Ελμάς, εγγεγραμμένο στη Σμύρνη και το οποίο είχε αναχωρήσει από τη Μερσίνα με το τριμελές του πλήρωμα, που το αποτελούσαν, σύμφωνα με τα ονόματα που έδωσαν, οι Ρεσιάτ Γιαβούζ, Μουράτ Γκουντούζ και Ογούζ Κόντογλου.

Το σκάφος ήταν φορτωμένο με οπλισμό και σαν ο καπετάνιος του διαπίστωσε ότι κινδύνευε να συλληφθεί από τους άγγλους διέταξε τους άνδρες του να το βυθίσουν μαζί με όλο του το φορτίο.

Ωστόσο οι Άγγλοι κατόρθωσαν να κατάσχουν, πριν βυθισθεί το σκάφος, δύο κιβώτια, τα οποία περιείχαν **1250** σφαίρες το καθένα. Οι Άγγλοι κατάφεραν ακόμα να μετρήσουν συνολικά **75** κιβώτια παρόμοια με εκείνα που είχαν παραλάβει και τα οποία, κατά την άποψη τους, πρέπει να περιείχαν κι εκείνα σφαίρες.

Σύμφωνα με τους υπολογισμούς των Βρετανών το σκάφος θα πρέπει να μετέφερε πενήντα περίπου χιλιάδες σφαίρες- χώρια το υπόλοιπο φορτίο που δεν μπόρεσαν να ελέγξουν, μια και το σκάφος βυθίστηκε μέσα σε λίγα λεπτά.

Δύο από τα μέλη του πληρώματος του "Ντενίζ" μάλιστα μπήκαν σε μια λαστιχένια λέμβο και προσπάθησαν να απομακρυνθούν, αλλά τελικά συνελήφθησαν, ύστερα από δώωρη καταδίωξη από το

ναρκαλιευτικό, μαζί με τον καπετάνιο που είχε μείνει στο "Ντενίζ".

Ετσι το τριμελές πλήρωμα του σκάφους οδηγήθηκε στην ακτή και αντιμετώπισε κατηγορίες για προσπάθεια παράνομης εισαγωγής οπλισμού στη νήσο.

Ηταν φυσικό ότι, τόσο το πλήρωμα του "Ντενίζ", όσο κι η ηγεσία των τουρκοκυπρίων αλλά και η επίσημη Τουρκία, να αρνηθούν κάθε σχέση με το σκάφος.

Ας παρακολουθήσουμε την εξέλιξη της υπόθεσης του "Ντενίζ" αρχίζοντας από μια έκθεση που έστειλε ο υποπλοίαρχος Σμιθ, αντίγραφο της οποίας στάληκε από τον Αποικιακό Γραμματέα Τζιορτζ Σιγκλαίρ στο Υπουργείο Αποικιών στις **22 Οκτωβρίου 1959** με την παράκληση να ενημερωθεί κι ο Κυβερνήτης της Κύπρου Σερ Χιου Φουτ, ο οποίος εκείνη την περίοδο βρισκόταν στο Λονδίνο (Εγγραφα βρετανικού Φόρεϊν Οφφισ, **FO371/144693**):

BURMASTON

H.M.S.

Αμμόχωστος

18 Οκτωβρίου

1959.

Κύριε,

"Εχω την τιμή να σας υποβάλω έκθεση για τις ενέργειες του σκάφους **Burmaston** του Βασιλικού Ναυτικού που βρισκόταν υπό τις διαταγές μου για την περίπτωση της ανακοπής σκάφους που περιείχε πυρομαχικά, την Κυριακή **18 Οκτωβρίου 1959**.

"Γύρω στη **0100B** της **18ης Οκτωβρίου 1959**, το **Burmaston** είχε ολοκληρώσει την έρευνα ενός μικρού ψαροκάϊκου κι επανέλαβε την περιπολία του ανατολικά προς το Ακρωτήριο Πλακωτή με ταχύτητα δέκα κόμβων.

"Στο ραντάρ εντοπίστηκε άλλο σκάφος σε απόσταση διόμισυ μιλίων κι ενός μιλίου από το

Ακρωτήριο Πλακωτή.

"Αλλάξαμε πορεία για να προσεγγίσουμε το σκάφος το οποίο κατευθυνόταν χωρίς φώτα.

"Μετά από λίγα λεπτά κατέστη φανερό ότι το σκάφος ήταν ασυνήθιστα ταχύ (ταχύτητα **10-11 κόμβων**) και προσπαθούσε να διαφύγει.

"Αυξήσαμε την ταχύτητα του σκάφους μας στους **13 κόμβους** κι' αρχίσαμε να το καταδιώκουμε.

"Το σκάφος φωτίστηκε ενώ βρισκόταν στη θέση **30 30.8' Ν, 34 10.5' Ε** και φάνηκε ότι ήταν μπλε μήκους **55** περίπου ποδών και πλάτους δέκα. Δεν έμοιαζε με αλιευτικό σκάφος.

"Τελικά σταμάτησε στη θέση **35 38.2' Ν, 34 09.0' Ε**.

"Ενώ αυτό βρισκόταν έξω από το όριο των τριών μιλίων εξασφαλίστηκε άδεια επιβίβασης από το Αρχηγείο Ναυτικού της Κύπρου.

"Ο πλοίαρχος διατάχθηκε να πλευρίσει το σκάφος του κι' ύστερα από τρεις ανεπιτυχείς προσπάθειες, δυο άνδρες κατέβασαν μια λαστιχένια λέμβο και κατευθύνθηκαν με κουπιά προς το σκάφος.

"Όταν διαπιστώθηκε ότι το σκάφος δεν σκόπευε να πλευρίσει δίπλα στο ναρκαλιευτικό κι' οι δραστηριότητες του τρίτου μέλους του πληρώματος εμφανίστηκαν να είναι ύποπτες, η ομάδα επιβίβασης απεστάλη με τη μηχανοκίνητη λέμβο του πλοίου.

"Επέστρεψε αμέσως μεταφέροντας το μήνυμα ότι το σκάφος ήταν φορτωμένο με πυρομαχικά κι' ότι καταβαλλόταν προσπάθεια να βυθισθεί.

"Στάληκε στο σκάφος μια ομάδα μηχανικών και ταυτόχρονα το **Burmaston** προσήγγισε το βυθιζόμενο σκάφος σε μια προσπάθεια να δεθεί με σχοινιά.

"Δυστυχώς το σκάφος είχε σχεδόν καλυφθεί από τα κύματα κι' η ομάδα που είχε επιβιβάσθει σ' αυτό κι' ο αιχμάλωτος τους Ογκούζ επέστρεψαν στη μηχανοκίνητη λέμβο και το σκάφος βυθίστηκε πριν καταστεί δυνατό να προσδεθεί γύρω στις **0210B** στη θέση **38 38.2" Ε, 34 09.00' Κ**.

"Κατά την επιστροφή του στο πλοίο ο

αξιωματικός που αποβιβάστηκε στο σκάφος ανέφερε ότι βρήκε στοιβασμένα μέχρι το κατάστρωμα κιβώτια από πυρομαχικά.

"Οι δύο πρώτες σειρές που φαίνονταν περιείχαν τις ενδείξεις **0.303** χλμ και υπήρχαν τουλάχιστον **75** κιβώτια που περιείχαν το καθένα από **1500** σφαίρες.

"Το υπόλοιπο του στοιβαγμένου φορτίου βρισκόταν κάτω από το νερό και ήταν δύσκολο να αναγνωρισθεί παρ' όλον ότι οριστικά ήταν εξοπλισμός αποθήκευσης πυρομαχικών. Ο χρόνος ήταν πολύ περιορισμένος για να ερευνηθούν τα υπόλοιπα.

"Στο πλοίο μεταφέρθηκαν δυο κιβώτια πυρομαχικών **0.303**

"Ενώ το σκάφος βυθιζόταν η πλαστική λέμβος, με τα άλλα δύο μέλη του πληρώματος, χάθηκε, κι εντοπίστηκε ύστερα από έρευνα της μηχανοκίνητης λέμβου να κατευθύνεται προς την ακτή. Στις **0320B** οι δυο άνδρες Γιαβούζ και Γκουντούζ βρέθηκαν και συνελήφθησαν.

"Το σκάφος βρίσκεται σε βάθος **2100** ποδών περίπου κι εν όψει της σημασίας της εξασφάλισης περαιτέρω μαρτυρίας υποβάλλεται ότι θα πρέπει να γίνουν ανακρίσεις για να εξετασθεί η πιθανότητα εξασφάλισης μαρτυρίας, είτε από δύτες είτε από τηλεοπτική κάμερα."

Η σύλληψη των τριών μελών του πληρώματος του "Ντενίζ" αποτελούσε επιβεβαίωση των φόβων των Ελλήνων για τις προσπάθειες που συνέχιζαν οι Τούρκοι της Κύπρου για να εξοπλισθούν- κάτι που φοβόταν η ΕΟΚΑ, η οποία δεν είχε παραδώσει όλο τον οπλισμό της σαν είχε κληθεί προς τούτο από τους Αγγλους.

Η σύλληψη των Τούρκων ναυτών προκάλεσε θύελλα μεταξύ των Ελλήνων και πανηγυρισμούς μεταξύ των Τούρκων που έσπευσαν να τους συμπαρασταθούν με κάθε μέσο.

Ο Αρχιεπίσκοπος Μακάριος διαμαρτυρήθηκε έντονα στους Αγγλους και τον Κουτσιοούκ και διέκοψε τις συνομιλίες που διεξάγονταν στην Κύπρο στο πλαίσιο της Συνταγματικής Επιτροπής που ετοιμάζε

το Σύνταγμα της Κυπριακής Δημοκρατίας.

Στον Κουτσιοúk όμως τα έψαλε από την καλή.

Σύμφωνα με τον πολιτικό συντάκτη του "Εθνους" (22. 10.1959) έγινε ο πιο κάτω έντονος διάλογος μεταξύ Μακαρίου και Κουτσιοúk:

ΜΑΚΑΡΙΟΣ: Ο ελληνικός πληθυσμός της νήσου ανησυχεί ζωηρά ύστερα από την τελευταία απόπειρα εισαγωγής όπλων και άλλου υλικού από το τουρκικό πλοιάριο "Ντενίζ". Ο λαός διερωτάται κατά πόσον είναι ακόμη σκόπιμη περαιτέρω συνέχιση των συζητήσεων για τη συμπλήρωση του Συντάγματος και την εφαρμογή των συμφωνιών, εφ' όσον οι Τούρκοι δεν επιδεικνύουν καλή θέληση και ειλικρίνεια για έντιμη εφαρμογή των συμφωνιών, όπως περίτρανα μαρτυρεί το επεισόδιο του τουρκικού πλοιαρίου.

ΚΟΥΤΣΙΟΥΚ: Πρόκειται για ανεύθυνα πρόσωπα. Η τουρκική ηγεσία καμιά ευθύνη δεν μπορεί να φέρει για τις πράξεις αυτές.

ΜΑΚΑΡΙΟΣ : Η Ελληνική ηγεσία δεν είναι διατεθειμένη να δεχθεί απαθώς οποιανδήποτε υπονόμηση της υπόστασης του ελληνικού πληθυσμού και είναι αποφασισμένη να αντιδράσει κατάλληλα και με όλα τα νόμιμα μέσα που έχει στη διάθεση της".

Η επίσημη Τουρκία προσπάθησε να διακωμωδήσει την κατάσταση μια και γνώριζε ότι μόνο δυο κιβώτια σφαιρών είχαν παραληφθεί από το σκάφος.

Ετσι το τουρκικό Υπουργείο Εξωτερικών με επίσημη δήλωση ισχυρίστηκε ότι το "Ντενίζ" δεν είχε καμιά σχέση με οποιαδήποτε απόπειρα εισαγωγής όπλων στην Κύπρο και ότι το πλήρωμά του βρισκόταν σε αποστολή αλιείας δελφινιών στην Ανατολική Μεσόγειο.

Το θέμα αυτό τέθηκε στον Κουτσιοúk στη διάρκεια δημοσιογραφικής διάσκεψης που έδωσε στις 21 Οκτωβρίου, αλλά ήταν τόσο φτηνή σαν δικαιολογία, ώστε ο ίδιος απέφυγε ακόμη και να την σχολιάσει:

ΕΡΩΤΗΣΗ: Πώς βλέπει ο δρ Κουτσιοúk τις δηλώσεις ορισμένων τουρκικών παραγόντων ότι το τουρκικό πλοιάριο "Ντενίζ" έφερε πυρομαχικά για ψάρεμα;

ΑΠΑΝΤΗΣΗ: Οπως γνωρίζετε κατά τα τέσσερα χρόνια της "τρομοκρατίας" η ΕΟΚΑ ήταν πλήρως εξοπλισμένη κι εισήγαγε λαθραία όπλα. Εκ μέρους των Τούρκων ουδεμία απόπειρα έγινε και τώρα δυσκολευόμαστε να πιστέψουμε ότι έγινε απόπειρα εισαγωγής όπλων καθώς κανένας λόγος δεν συντρέχει να εισαχθούν εκ μέρους των Τούρκων όπλα.

Το ότι τα όπλα προορίζονταν για την Κύπρο δεν χωρούσε καμιά αμφιβολία τόσο για τους Αγγλους όσο και τους Έλληνες.

Οι Αγγλοι μάλιστα προχώρησαν σε έρευνες και αναγνωριστική παράταξη για να εξασφαλίσουν μαρτυρία ότι τρία άτομα είχαν επισημανθεί στο παρελθόν από κατοίκους της Γιαλούσας, στις ακτές με φωτογραφικές μηχανές να παίρνουν φωτογραφίες στο σημείο όπου τελικά έφθασε το "Ντενίζ".

Ακόμα καταγγέλθηκε από ελληνικής πλευράς ότι η απόπειρα εισαγωγής όπλων από τους Τούρκους δεν ήταν η μοναδική κι αναφέρθηκε ως παράδειγμα η σύλληψη στο Λίβανο από τις Λιβανικές αρχές τουρκολιβανίων που επρόκειτο να μεταφέρουν με πλοίο στην Κύπρο τεράστιο αριθμό όπλων και πυρομαχικών.

Ωστόσο το φορτίο κατασχέθηκε κι οι λαθρέμποροι συνελήφθησαν και δόθηκε τέρμα στο επεισόδιο.

Οι Αγγλοι δεν είχαν καμιά αμφιβολία για την αποστολή του "Ντενίζ". Έτσι προχώρησαν στις αποφάσεις τους και προσήψαν εναντίον των τριών μελών του πληρώματος του σκάφους δυο κατηγορίες στο επαρχιακό Δικαστήριο Λευκωσίας:

ΠΡΩΤΟ: Οτι κατά ή περί τις **18** Οκτωβρίου **1959** στα χωρικά ύδατα της Κύπρου, στην επαρχία Αμμοχώστου, αποπειράθηκαν να εισαγάγουν στην Κύπρο **75** περίπου κιβώτια που περιείχαν το καθένα **1250** σφαίρες των **0.303**, που ανήκαν στο Αγγλικό Υπουργείο Πολέμου.

ΔΕΥΤΕΡΟ : Οτι κατά τον ίδιο τόπο και χρόνο είχαν στην κατοχή τους δυο κιβώτια που περιείχαν το καθένα **1250** σφαίρες.

Οι τουρκοκύπριοι επιφύλαξαν στους τρεις λαθρέμπορους υποδοχή ηρώων. Γύρω από το Δικαστήριο συγκεντρώθηκαν περίπου **300** άτομα και τους επευφήμησαν ζωηρά φωνάζοντας τους:

- Αδέλφια ψηλά το κεφάλι, μπράβο σας. Δεν μας πτοούν τα Δικαστήρια κι οι φυλακές.

Σύμφωνα με το συντάκτη της εφημερίδας "Εθνος" ο οποίος παρακολούθησε τη διαδικασία, μόλις οι τρεις εμφανίστηκαν στο προαύλιο του Δικαστηρίου φέροντες χειροπέδες, οι παριστάμενοι άρχισαν να σφυρίζουν και να αποδοκιμάζουν τους Αγγλους δεσμοφύλακες ενώ οι τουρκάλες δάκρυζαν.

Η τουρκοκυπριακή ηγεσία κι η Τουρκία αποφάσισαν να δώσουν τη μάχη για να διαψεύσουν ότι στόχος των τριών ήταν να εισαγάγουν παράνομα όπλα στην Κύπρο. Και για το σκοπό αυτό κινητοποίησαν όλες τους τις δυνάμεις.

Από πλευράς επίσημης Τουρκίας καταβλήθηκε προσπάθεια να παρουσιασθεί το επεισόδιο ως μεμονωμένο κι από την άλλη ως απλό και δεν έπρεπε οι Αγγλοι να ασχοληθούν με αυτό ιδιαίτερα.

Σύμφωνα με τα επίσημα έγγραφα του Φόρειν Οφφισ ο Σερ Μπάρρους μετέδιδε στις **31** Οκτωβρίου από την Αγκυρα:

" Ο κ. Ζορλού (Υπουργός Εξωτερικών της Τουρκίας) εξέφρασε την άποψη ότι δεν κάνουμε καλό στους εαυτούς μας ή σε οποιονδήποτε άλλο με το να κάνουμε τόση φασαρία για το θέμα των όπλων γενικά. Πρόσθεσε ότι ο Κυβερνήτης της Κύπρου κατά τη μετάβαση του στην Αγγλία πρόσφατα είπε στον Έλληνα Υπουργό Εξωτερικών ότι οι Τούρκοι είναι εξοπλισμένοι κι ότι εάν πάρουν το Υπουργείο Άμυνας στην Κυπριακή Δημοκρατία θα μπορούσε να τους υποδείξει που βρίσκονται τα όπλα των Ελλήνων. Οι Τούρκοι γνωρίζουν ότι οι Έλληνες έχουν όπλα, αλλά είναι επίσης πεπεισμένοι ότι δεν πρόκειται να τα χρησιμοποιήσουν εναντίον των Τούρκων λόγω του φόβου των επιπτώσεων που θα προκαλέσουν. Θα ήταν καλύτερα για μας εάν αφήσουμε τους Τούρκους και τους Έλληνες να αντιμετωπίσουν το όλο θέμα".

Την ίδια άποψη εξέφρασε ο Ζορλού στις **4** Νοεμβρίου **1959**:

Εγγραφε ο Μπάρροους στο βρετανικό Υπουργείο Εξωτερικών:

"Ο κ. Ζορλού εκμεταλλεύθηκε την ευκαιρία για να επαναλάβει τις απόψεις του ότι ήταν καλύτερα να αφεθεί το όλο θέμα των όπλων μόνο του και εξέφρασε λύπη για τη δημοσιότητα που δόθηκε σε περαιτέρω μεμονωμένα επεισόδια για ελληνοκυπρίους και τουρκοκυπρίους που διαπιστώθηκε ότι είχαν στην κατοχή τους όπλα όταν έφθαναν στην Κύπρο. Ζήτησα πόσο σοβαρά εννοούσε όπως καταργηθεί ο έλεγχος στα τελωνεία και είπε ότι αυτό πήγαινε πολύ, αλλά ήταν σίγουρος ότι θα βρεθεί τρόπος ν αποφευχθεί δημοσιότητα γι αυτά τα επεισόδια που εξάπτουν τα αισθήματα και στις δυο πλευρές".

Στο παρασκήνιο και μέχρι την έναρξη της δίκης ο Κυβερνήτης Σερ Χιου Φουτ κατάφερε ν ασκήσει πιέσεις στον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο και το Φαζίλ Κουτσιούκ για να επιτύχουν τη συγκέντρωση όπλων και πυρομαχικών που αποδεδειγμένα είχαν μείνει στα χέρια των Ελλήνων και των Τούρκων και τα οποία δεν είχαν παραδώσει στις αρχές μετά το τέλος του αγώνα της ΕΟΚΑ.

Σ' αυτή την περίοδο ο καθένας είχε φυλάξει για τον εαυτό του κάποιο όπλο καλού- κακού.

Απόδειξη για κατοχή των όπλων αυτών δεν μπορούσε να υπάρξει ή δεν υπήρχε περίπτωση να ανακαλυφθούν όλα τα όπλα μια και φυλάγονταν παράνομα χωρίς αποδείξεις σε μυστικές κρυψώνες.

Απόδειξη του γεγονότος αυτού ήλθε λίγο αργότερα μετά την κρίση του **1963** σαν ξέσπασαν οι διακοινοτικές συγκρούσεις, οπότε βρέθηκαν στα χέρια πολλών όπλα και εκρηκτικές ύλες.

Ο Φουτ ενημερώνοντας το Υπουργείο Αποικιών στις **5** Νοεμβρίου ανέφερε ότι είχε διαβεβαιώσει τόσο από το Μακάριο όσο και από τον Κουτσιούκ ότι άρχισε η παράδοση σ αυτούς οπλισμού, ενώ την επομένη τουλάχιστον **100** βόμβες μετακινήθηκαν από το σπίτι του Κουτσιούκ που παραδόθηκαν σ αυτόν από διάφορα

πρόσωπα.

Ωστόσο ο Κουτσιοούκ είχε μεγάλο πρόβλημα κι η έκκληση του για παράδοση του οπλισμού εκ μέρους των τουρκοκυπρίων, σύμφωνα με τηλεγράφημα του Σερ Χιου Φουτ προς το Υπουργείο Αποικιών, του στοίχισε το πενήντα τοις εκατόν της υποστήριξης που είχε μεταξύ της κοινότητας του.

Την υπεράσπιση των τριών του "Ντενίζ" ανέλαβαν οι δικηγόροι Φουάτ, Ραούφ Ντενκτάς, Αλή Ντανά, Οσμάν Μεχμέτ, Ορχάν Ζεκκί και Ιρφάν Τσιτσιόγλου, δηλαδή όλη η αφρόκρεμα του νομικού κόσμου των τουρκοκυπρίων. Οι έξι δικηγόροι που ανέλαβαν να υποστηρίξουν τους τρεις Τούρκους υιοθετούσαν τους ισχυρισμούς της επίσημης Τουρκίας ότι οι κατηγορούμενοι έφθασαν στην περιοχή της Κύπρου για να ψαρέψουν δελφίνια.

Ιδιαίτερη δραστηριότητα ανέπτυξε στο παρασκήνιο ο Ραούφ Ντενκτάς, ο οποίος γνώριζε πρόσωπα και πράγματα, μια κι είχε διατελέσει προσωρινός Αντιεισαγγελέας τα τελευταία χρόνια.

Ο Ντενκτάς, σύμφωνα με έγγραφο του Σερ Χιου Φουτ στο Υπουργείο Αποικιών (FO371/144693) πληροφόρησε το Γενικό Εισαγγελέα ότι οι πελάτες του δυνατόν να ήταν έτοιμοι να παραδεχθούν ενοχή σε κατηγορία για κατοχή δυο κιβωτίων πυρομαχικών, εάν αποσυρόταν η κατηγορία για απόπειρα εισαγωγής οπλισμού.

Ωστόσο, ο Ντενκτάς ανέφερε ότι δεν εγκατέλειπε τη θέση του ότι το Δικαστήριο ήταν αναρμόδιο να δικάσει την υπόθεση αυτή.

Ο Σερ Χιου Φουτ γνώριζε ότι θα βρισκόταν σε δύσκολη θέση η όλη υπόθεση αν ο Ντενκτάς επέμενε σε τέτοιες θέσεις γιατί φοβόταν ότι το Δικαστήριο θα καταδίκαιζε τους τρεις του "Ντενίζ" μόνο για τα δυο κιβώτια πυρομαχικών που κατασχέθηκαν από το πλοίο κι όχι για όσα μετέφεραν, μια κι αυτά βρισκόνταν στο βυθό της θάλασσας.

Οποια όμως κι αν θα ήταν η απόφαση οι ποινές που προβλέπονταν από το Νόμο ήταν οι ίδιες.

Πρόσθετε ο Φουτ στο μήνυμα του της 6ης Νοεμβρίου στο Υπουργείο Αποικιών:

" Εάν ο Ντενκτάς κάμει μια τέτοια προσφορά ο Γενικός Εισαγγελέας θα έχει να πάρει μια δύσκολη απόφαση διότι η περίπτωση φαίνεται σαφώς ως απόπειρα λαθρεμπορίου. Η ποινή, είναι, ωστόσο, η ίδια κάτω και από τις δυο κατηγορίες και φαίνεται πιθανόν ότι το Δικαστήριο θα είναι μόνο σε θέση να επιβάλει ποινή σχετικά με τα πυρομαχικά που αναγνωρίστηκαν ότι βρίσκονταν στο σκάφος. Τα άλλα κιβώτια τα είδαν πολύ λίγο μια και το πλοίο βυθίστηκε και το περιεχόμενό τους δεν αποκαλύφθηκε".

Ο Ντενκτάς επανήλθε στις 8 Νοεμβρίου, παραμονές της δίκης, κι επιβεβαίωσε ότι οι πελάτες του ήσαν πρόθυμοι να παραδεχθούν για την κατοχή των δυο κιβωτίων που περιείχαν συνολικά **2,500** σφαίρες.

Οι βασικές δυσκολίες, ανέφερε ο Σερ Χιου Φουτ σε έγγραφο του στο Υπουργείο Αποικιών στις 8 Νοεμβρίου ήταν:

ΠΡΩΤΟ: Παρ' όλον ότι το "Ντενίζ" βρισκόταν ένα μίλι από τις ακτές και στη συνέχεια προχώρησε προς την ανοικτή θάλασσα πολλά γεγονότα υποδείκνυαν ισχυρά ότι κατευθυνόταν προς την Κύπρο και προσπαθούσε να εισαγάγει πυρομαχικά κι ότι όλοι οι Έλληνες δεν είχαν καμιά αμφιβολία γι' αυτό. Η απόσυρση της πρώτης κατηγορίας ήταν δυνατό να προκαλέσει έντονη κριτική παρ' όλον ότι η ποινή ήταν η ίδια και στις δυο κατηγορίες.

ΔΕΥΤΕΡΟ: Πολλά από τα κιβώτια που ήσαν στοιβαγμένα και κλειστά όπως συμβαίνει με κιβώτια που περιέχουν πυρομαχικά, εντοπίστηκαν παρ' όλον ότι δύο μόνο παραλήφθηκαν. Με την υπόθεση ότι θα αμφισβητείτο η περίπτωση αυτή, είχαν κατηγορηθεί με μεγαλύτερο αριθμό κιβωτίων για να αποφευχθούν αντιρρήσεις αποδοχής της μαρτυρίας για τα άλλα κιβώτια που θεάθηκαν. Η μείωση του αριθμού τώρα σε δυο σε περίπτωση παραδοχής, φαινόταν σαν μια προσπάθεια υποβάθμισης του παραπτώματος.

ΤΡΙΤΟ: Αν γινόταν αποδεχτή η παραδοχή και σαν αποτέλεσμα το Δικαστήριο επέβαλλε μικρότερη ποινή από εκείνη που προβλεπόταν, θα προβάλλονταν ισχυρισμοί από τους ελληνοκυπρίους για αγγλοτουρκική συνεργασία κι οι προσπάθειες του για αποκατάσταση της εμπιστοσύνης και συνεργασίας στο νησί δυνατό να καταστρέφονταν.

Παρ' όλες τις δυσκολίες ο Γενικός Εισαγγελέας παρουσιαζόταν να βιάζεται να αποδεχθεί την παραδοχή των τριών κατηγορουμένων. Ετσι προχώρησε στις αποφάσεις του και στις **10** Νοεμβρίου πληροφόρησε το Ντενκτάς ότι θα ήταν έτοιμος να αποδεχθεί παραδοχή από τους πελάτες του για κατοχή δυο κιβωτίων πυρομαχικών κι ότι αν αυτό γινόταν, η πρώτη κατηγορία θα αποσυρόταν.

Ετσι σαν οι κατηγορούμενοι Ρεσιιάτ Γιαβουζ, **25** ετών, πλοίαρχος του "Ντενίζ", Μουράτ Γκουντούζ, **28** ετών και Ογούζ Κόντογλου **31** ετών, παρουσιάστηκαν στο Δικαστήριο στις **11** Νοεμβρίου **1959**, η απόφαση του Δικαστηρίου ήταν σχεδόν προαποφασισμένη και μόνο το ύψος της ποινής απέμενε να ανακοινωθεί.

Οι κατηγορίες για απόπειρα εισαγωγής στην Κύπρο **75** κιβωτίων σφαιρών που περιείχαν το καθένα **1250** σφαίρες κι η κατοχή των κιβωτίων αυτών αποσύρθηκαν και αντ' αυτών οι τρεις κατηγορήθηκαν απλώς για κατοχή δύο κιβωτίων, που περιείχαν συνολικά **2,500** σφαίρες.

Οι κατηγορίες και στις δυο περιπτώσεις πρόβλεπαν μέγιστη ποινή επτά ετών.

Όταν πια οι Τούρκοι δικηγόροι των τριών Τούρκων πέτυχαν την διατύπωση νέας πιο "αθώας" κατηγορίας που δεν άφηνε εκτεθειμένη ούτε την τουρκοκυπριακή κοινότητα, ούτε την Τουρκία ότι επιδίωκαν να εισαγάγουν όπλα παράνομα στην Κύπρο, βάλθηκαν, προωθώντας την τακτική του σαλαμιού, να πετύχουν τη μικρότερη ποινή.

Για να το επιτύχουν αυτό ζήτησαν όπως οι πελάτες τους δικασθούν με βάση τον αγγλικό Νόμο, που προνοούσε φυλάκιση μέχρι τριών μηνών.

Αυτό πήγαινε πολύ για το Γενικό Εισαγγελέα Σερ Τζέϊμς Χένρυ που είχε αναμιχθεί στο συμβιβασμό. Έτσι, προφανώς, μια και ικανοποίησε την τουρκική πλευρά, τώρα ήθελε και μεγαλύτερη ποινή για να μη εκτεθεί η αγγλική πλευρά έναντι των Ελλήνων και να τους ικανοποιήσει.

Γι' αυτό επέμενε όπως η δίκη γίνει με βάση τον Κυπριακό Νόμο. Με την άποψη του συμφώνησε κι ο ειδικός Δικαστής Τρέϊνор.

Εκθέτοντας τα γεγονότα ο Γενικός Εισαγγελέας αναφέρθηκε στις συνθήκες εντοπισμού του "Ντενίζ" δίνοντας περισσότερες λεπτομέρειες απ' όσες είχαν αναφερθεί στο επίσημο έγγραφο των Αγγλων προς το Υπουργείο Αποικιών:

"Το αγγλικό ναρκαλιευτικό "Μπάρμαστον" υπό τον ανθυπλοίαρχο Σμιθ εκτελούσε περιπολία στα ανοικτά της θάλασσας και ήταν εντειταλμένο να επιβλέπει για την επισήμανση οποιουδήποτε σκάφους το οποίο θα απειριόταν να εισαγάγει λαθραία στην Κύπρο όπλα και πυρομαχικά.

"Το ναρκαλιευτικό κατευθυνόταν προς Ανατολάς προς το Ακρωτήριο Πλακωτή. Γύρω στα Μεσάνυχτα της 17ης Οκτωβρίου, το σκάφος υπέβαλε σε έρευνα αλιευτική λέμβο, λίγο δε μετά την πρώτη πρωινή ώρα της 18ης Οκτωβρίου ο αξιωματικός Χορν διέκρινε στο ραντάρ του ένα είδωλο, που απείχε περί τα διόμισι μίλια από το ναρκαλιευτικό. Αργότερα εξακριβώθηκε ότι το είδωλο αυτό απείχε από την ακτή ενάμισι μίλι.

"Όσον αφορά το ραντάρ πρόκειται για μια θαυμάσια εφεύρεση η οποία μπορεί να καθορίσει επακριβώς τη θέση ενός αντικειμένου. Με το ραντάρ μπορεί να γίνει καλύτερος καθορισμός όταν οι καιρικές συνθήκες είναι καλές κι επικρατεί ηρεμία στη θάλασσα.

"Τη νύκτα της επισήμανσης του πλοιαρίου υπήρχε σεληνόφως και δεν υπήρχε θαλασσοταραχή. Στο ραντάρ εμφανίστηκε ένα αντικείμενο, ο δε χειριστής του ραντάρ μπόρεσε να προσδιορίσει τη θέση του αντικειμένου.

"Το πλοiάριο που επισημάνθηκε έτρεχε ταχέως και το ναρκαλιευτικό κάλεσε το πλοiάριο, μέσω ενός Τούρκου διερμηνέως, να σταματήσει. Όταν απόσπασμα από το ναρκαλιευτικό ήταν έτοιμο να επιβασθεί στο πλοiάριο, αντιλήφθηκαν δυο πρόσωπα να επιβαίνουν σε ναυαγοσωστική λέμβο, η οποία μετέβαινε προς το περιπολικό σκάφος.

"Το σκάφος των κατηγορουμένων είχε μήκος **55** ποδών κι ήταν βαμμένο με χρώμα μπλε. Δεν έφερε σημαία. Η ομάδα του ναρκαλιευτικού επιβιβάσθηκε στο τουρκικό πλοiάριο και επισήμανε σ' αυτό κιβώτια, αλλά δεν τα άνοιξαν για να διαπιστώσουν τι περιείχαν, διότι άρχισαν να εισέρχονται νερά στο σκάφος. Από το βυθιζόμενο πλοiάριο παραλήφθηκαν τότε δυο κιβώτια. Οπωσδήποτε όμως, η εντύπωση που σχημάτισαν οι άνδρες του ναρκαλιευτικού είναι ότι τα κιβώτια του πλοiαρίου περιείχαν πυρομαχικά.

"Πριν όμως το ναρκαλιευτικό πλευρίσει το πλοiάριο "Ντενίζ", που βυθίστηκε, άρχισε να κατευθύνεται προς τα ανοικτά της θάλασσας ταξιδεύοντας χωρίς φώτα. Το ναρκαλιευτικό έστρεψε τους προβολείς του προς το πλοiάριο που απομακρυνόταν και μέσα σε **10 -15** λεπτά το "Μπούρμαστον" είχε πλευρίσει το πλοiάριο.

"Κανένα ενδεικτικό δεν υπάρχει ότι το "Ντενίζ" θα χρησιμοποιείτο για αλιευτικούς σκοπούς.

"Το ηηδάλιο του το είχαν σπάσει πολύ πρόσφατα και καταβλήθηκε προσπάθεια όπως το σκάφος βυθισθεί.

"Κανένας απολύτως λόγος δεν υπήρχε το πλοiάριο να "βάλει νερά" και στη συνέχεια να βυθισθεί γρήγορα.

"Το ναρκαλιευτικό βρήκε δυο από τους κατηγορουμένους δυο ώρες αργότερα και τους παρέλαβε. Τα δυο κιβώτια ανοίχθηκαν και διαπιστώθηκε ότι περιείχαν το καθένα **1248** σφαίρες αγγλικής προέλευσης και κατασκευής **1941-42**. Τις σφαίρες αυτές έπαυσε να χρησιμοποιεί ο βρετανικός στρατός από το **1956**.

"Το σκάφος που βυθίστηκε ήταν νηολογημένο στη Σμύρνη κι οι σφαίρες που βρίσκονταν στα δυο κιβώτια είναι κατάλληλες για τυφέκια.

"Όταν το πλοiάριο επισημάνθηκε αρχικά, βρισκόταν σε απόσταση ενάμισυ μιλίου από την ακτή και στη συνέχεια βγήκε ολοταχώς από τα χωρικά ύδατα. Το ναρκαλιευτικό πριν επιβιβάσει άγνημα στο πλοiάριο και πάρει τα τελευταία μέτρα, επικοινωνήσε με το αρχηγείο του Βασιλικού Ναυτικού.

"Υπάρχει μαρτυρία ότι το πλοiάριο μετέφερε κι άλλα 73 κιβώτια τα οποία βρίσκονται τώρα στο βυθό της θάλασσας με το πλοiό. Αυτό αποτελεί ίσως ευτύχημα για την Κύπρο.

"Καλώ το Δικαστήριο να εξετάσει σοβαρά την υπόθεση. Παρ' όλον ότι υποψιαζόμαστε, εν τούτοις, δεν μπορούμε να αποδείξουμε ότι το πλοiάριο που βυθίστηκε προσπαθούσε να εισαγάγει στην Κύπρο πυρομαχικά. Εχουμε μόνο υποψία χωρίς απόδειξη. Παρ' όλον τούτο, όμως, οι κατηγορούμενοι δεν είναι Κύπριοι, κι επισημάνθηκαν μέσα στα χωρικά κυπριακά ύδατα με φορτίο πυρομαχικών.

"Πρόσωπα τα οποία αποπειρώνται να εισέλθουν στα χωρικά ύδατα με τέτοιο φορτίο πρέπει να υφίστανται τις συνέπειες του Νόμου. Αν το Βασιλικό Ναυτικό δεν επαγρυπνούσε τόσο τότε πιθανόν η κατάσταση να ήταν οικτρή".

Στη συνέχεια αγόρευσε ο συνήγορος των κατηγορουμένων Φουάτ:

"Όταν ένας παραδέχεται ενοχή σε μια κατηγορία δεν πρέπει να δικάζεται για ο,τιδήποτε βρέθηκε στην κατοχή του. Για την αγόρευση του Γενικού Εισαγγελέα έχω να παρατηρήσω, ότι όταν το " Ντενίζ" επισημάνθηκε, αυτό δεν κατευθυνόταν προς την ακτή, αλλά απλώς ταξίδευε στα ανοικτά της θάλασσας. Μόνο όταν το ναρκαλιευτικό προσήγγισε το πλοiάριο κι άναψε τους προβολείς του τότε το πλοiάριο επισημάνθηκε.

"Όταν το πλοiάριο άρχισε να "παίρνει νερά" τότε οι δυο από τους κατηγορουμένους επέβησαν σε

λέμβο και προσήγγισαν το ναρκαλιευτικό, αλλά ο φρουρός τους φώναξε να μείνουν μακριά. Μετά αυτοί έφυγαν. Το αδίκημα των κατηγορουμένων είναι τεχνητής φύσεως, και πρέπει να επιδειχθεί επιείκεια.

"Σύμφωνα με το διεθνή Νόμο ένα πλοίο δικαιούται να περάσει και να ξαναπεράσει από τα χωρικά ύδατα μιας χώρας εάν αυτό δεν διαπράττει αδίκημα.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Δεν νομίζετε κύριε Φουάτ ότι έχετε προχωρήσει πολύ. Ενώπιον μας έχουμε μια υπόθεση στην οποία τρία πρόσωπα έχουν συλληφθεί να φεύγουν από τα χωρικά ύδατα με ποσότητα πυρομαχικών.

ΦΟΥΑΤ: Οι κατηγορούμενοι κατάγονται από μια χώρα όπου απλή κατοχή όπλων ή πυρομαχικών δεν αποτελεί αδίκημα. Έχουν διαπράξει ένα τεχνητό παράπτωμα και σε κανένα δεν έχουν προξενήσει βλάβη σ αυτή τη νήσο.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Είναι πραγματικά στην Τουρκία οι Νόμοι τέτοιοι ώστε να μη διώκονται όσοι κατέχουν όπλα και πυρομαχικά;

ΦΟΥΑΤ (αφού συμβουλευεται το Ντενκτάς): Πληροφορούμαι έντιμότητα, ότι μόνο κατά τα τελευταία δυο χρόνια θεσπίστηκε στην Τουρκία νόμος που προνοεί τιμωρία για όσους κατέχουν μόνο μικρά όπλα. Καλώ το Δικαστήριο να λάβει υπόψη ότι οι κατηγορούμενοι απώλεσαν το πλοίο τους.

ΔΙΚΑΣΤΗΣ: Μπορείτε να μας περιγράψετε πώς χάθηκε το πλοιάριο;

ΦΟΥΑΤ: Το πλοιάριο άρχισε να "παίρνει νερά" και παρ όλες τις προσπάθειες των κατηγορουμένων όπως αφαιρέσουν τα νερά και να σωθεί το πλοίο, αυτό δεν κατέστη δυνατό. Δεν υπάρχει ενώπιον του Δικαστηρίου μαρτυρία τί περιείχαν τα άλλα κιβώτια, τα οποία βρίσκονται στο βυθό της θάλασσας μαζί με το πλοίο. Καλώ το Δικαστήριο όπως στην επιμέτρηση της ποινής λάβει υπόψη ότι οι κατηγορούμενοι βρίσκονται υπό κράτηση από τις 18 Οκτωβρίου. Καλώ επίσης το Δικαστήριο να λάβει σοβαρά υπόψη την

ικανοποιητική κατάσταση, η οποία επικρατεί τώρα στην Κύπρο ως και τα ευχάριστα νέα του τελευταίου 48ώρου κατά το οποίο διάφορα πολύπλοκα ζητήματα έχουν λυθεί, οι δε σχέσεις μεταξύ των δυο κοινοτήτων είναι τώρα πραγματικά φιλικές κι υπάρχουν κι από τους δυο αγαθές προθέσεις. Υπενθυμίζω το Δικαστήριο ότι η μέγιστη ποινή φυλάκισης, η οποία προβλέπεται από τον αγγλικό Νόμο είναι τρεις μήνες και ότι σε πρόσφατες περιπτώσεις κυπριακά Δικαστήρια επέβαλαν πρόστιμο".

Εκδίδοντας την απόφαση του ο Δικαστής Τρέϊνор απέρριψε τους ισχυρισμούς του συνηγόρου των Τούρκων με σαρκασμό:

"Πολύ ορθά οι κατηγορούμενοι συμμορφώθηκαν με τις οδηγίες των συνηγόρων τους και παραδέχθηκαν ενοχή διότι, αν δεν παραδέχονταν, τότε πιθανόν αυτοί να βρίσκονταν ένοχοι και σε άλλες κατηγορίες.

"Κατ' αυτήν την περίοδο της Ιστορίας της νήσου εγκαθιδρύεται ένα κράτος, το οποίο από τη γένεση του παρακολουθείται από όλα τα κράτη και ιδιαίτερα από την Ελλάδα και την Τουρκία κι όλους τους ανθρώπους με καλή θέληση. Ιδιαίτερα οι αρχηγοί των δυο κοινοτήτων της νήσου πρέπει να φροντίσουν να αποφύγουν τις διαφορές και να επιτύχουν καλά αποτελέσματα.

"Τα αποτελέσματα του τελευταίου 48ώρου υπήρξαν πολύ ενθαρρυντικά, αλλά υπάρχουν στην Κύπρο ταραχοποιοί κι αν τα πυρομαχικά που βρέθηκαν περιήρχοντο στην κατοχή τους τότε θα επήρχετο όλεθρος.

"Είναι παρήγορο για την Ελλάδα και την Τουρκία και τους ηγέτες των κοινοτήτων, το γεγονός ότι το Ναυτικό βρισκόταν σε εγρήγορση και παρεμπόδισε τη λαθραία εισαγωγή όπλων και πυρομαχικών. Οποιοδήποτε πρόσωπο αποπειράται να εισαγάγει λαθραίως όπλα στην Κύπρο, οφείλει να υποστεί τις συνέπειες των πράξεων του.

"Η υπεράσπιση ζήτησε όπως το Δικαστήριο θεωρήσει το παράπτωμα των κατηγορουμένων ως μικρό.

Δεν νομίζω ότι αυτοί δικαιολογούνται να βρίσκονται μέσα στα χωρικά ύδατα της Κύπρου κι ότι η κατοχή **2,500** σφαιρών είναι μικρό παράπτωμα. Για την παρουσία τους στη θάλασσα οι κατηγορούμενοι ισχυρίστησαν στην κατάθεση τους ότι αλίευαν δελφίνια.

"Μου λέτε ότι οι τρεις κατηγορούμενοι είχαν στην κατοχή τους **2,500** σφαίρες για να κυνηγήσουν δελφίνια. Δεν γνωρίζω κατά πόσον στα κυπριακά ύδατα υπάρχουν Δελφίνια. Εν πάση όμως περιπτώσει θα έπρεπε αυτοί να είχαν προβλέψει μεγάλο κυνήγι για να φέρουν ένα τόσο μεγάλο αριθμό σφαιρών.

"Ομολογουμένως αντίκρυσσα μεγάλη δυσκολία στην επιμέτρηση της ποινής. Ελαβα υπόψη την παροδοχή των κατηγορουμένων και παν ό,τι έχει λεχθεί υπέρ τους, αλλά κατέληξα στο συμπέρασμα ότι δεν θα έπραττα το καθήκον μου αν δεν σας έστελλα στη φυλακή για ένα χρόνο.

"Δυστυχώς η νέα Δημοκρατία έχει επωμισθεί το βάρος της παραμονής σας εδώ. Προφανώς όμως το καλύτερο πράγμα που έχει να κάμει είναι να σας "πακετάρει" και να σας στείλει εκτός της Κύπρου. Ασφαλώς όμως τούτο δεν είναι έργο δικό μου και δεν μπορώ να πράξω τίποτε. Εν πάση περιπτώσει η παραμονή σας στη νήσο δεν είναι προς όφελος της Δημοκρατίας".

Τελικά ο Κυβερνήτης αποδέχθηκε την εισήγηση του Δικαστηρίου και "πακέταρε" τους τρεις λαθρέμπορους και τους εξεδίωξε στις **12** Νοεμβρίου στέλλοντας τους στην Τουρκία αεροπορικώς, με την ελπίδα ότι τίθετο τέρμα σε μια αιτία τριβής που παρέβλαπτε τις συνεχιζόμενες προσπάθειες για να στηθεί η Κυπριακή Δημοκρατία.

Για την απόφαση του ο Κυβερνήτης ενημέρωσε τόσο τον Αρχιεπίσκοπο Μακάριο όσο και το Φαζίλ Κουτσιούκ, αλλά εκ των υστέρων.

Ο Αρχιεπίσκοπος διαμαρτυρήθηκε έντονα προς τον Κυβερνήτη γιατί είχε πάρει την απόφαση για απέλαση των τριών χωρίς να τον ενημερώσει κι έτσι δημιούργησε τετελεσμένα.

Σε σχετική δήλωση του ο Φουτ ανέφερε ότι λαμβάνοντας υπόψη τα ευρύτερα ζητήματα των τελευταίων μηνών πριν από την εγκαθίδρυση της νέας Δημοκρατίας, αποφάσισε όπως οι καταδικασθέντες απολυθούν το ταχύτερο.

Το επεισόδιο με το τουρκικό πλοιάριο "Ντενίζ" και την ουσιαστικά απέλαση των τριών μελών του πληρώματος του, ίσως να έληξε για τον Κυβερνήτη Σερ Χιου Φούτ, όχι όμως και για τους Έλληνες, οι οποίοι ανασκουμπώθηκαν περισσότερο κι άρχισαν να βλέπουν με πολύ διαφορετικό πλέον φακό την πραγματικότητα, μια και οι φόβοι τους, ότι οι Τούρκοι εξοπλίζονταν επιβεβαιωνόταν απόλυτα.